

NAČRT ZA RAVNANJE Z RAZISKOVALNIMI PODATKI

OBRAZEC ARIS

Ta obrazec je namenjen pripravi načrta za ravnanje z raziskovalnimi podatki (NRRP) za raziskovalne projekte, ki jih (so)financira Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (ARIS), kot je določeno v 4. členu [Uredbe o izvajanju znanstvenoraziskovalnega dela v skladu z načeli odprte znanosti](#) (Uradni list RS, št. 59/23).

Raziskovalni podatki so opredeljeni kot zapisi o dejstvih (številčni podatki, besedilni, zvočni in slikovni zapisi), ki predstavljajo osnovno podlago za znanstveno raziskovanje in ki v okviru znanstvene skupnosti veljajo kot ustrezno sredstvo za preverjanje veljavnosti raziskovalnih spoznanj.

Prosimo vas, da izpolnite spodnji obrazec NRRP in ga posredujete ARIS **najkasneje v šestih mesecih od začetka izvajanja raziskovalnega projekta**. Priporočljivo je, da NRRP med izvajanjem raziskovalnega projekta po potrebi redno pregledujete in posodabljate. V primeru sprememb posodobljen NRRP priložite vmesnemu in zaključnem poročilu o rezultatih raziskovalnega projekta.

Pregled vsebine NRRP:

0. Splošne informacije
1. Povzetek in opis raziskovalnih podatkov
2. Shranjevanje in varnostno kopiranje podatkov
3. Zagotovitev podatkov na način FAIR
 - 3.1 Zagotavljanje najdljivosti podatkov (F)
 - 3.2 Zagotavljanje dostopnosti podatkov (A)
 - 3.3 Zagotavljanje interoperabilnosti podatkov (I)
 - 3.4 Zagotavljanje ponovne uporabe podatkov (R)
4. Etični in pravni vidiki
5. Drugi raziskovalni rezultati
6. Finančna sredstva

Uporabljene kratice:

- ADP – Arhiv družboslovnih podatkov
- GDPR – Splošna uredba o varstvu podatkov
- IT – informacijska tehnologija
- RO – raziskovalna organizacija
- ZVDAGA – Zakon o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih
- ZVOP-2 – Zakon o varstvu osebnih podatkov

Navodilo za izpolnjevanje

Obrazec izpolnite tako, da vsebino vnašate v celice v skrajnem desnem stolpcu oz. tam označite eno od ponujenih možnosti. V teh celicah so sedaj v sivi barvi pisave navedeni razlage oz. navodila za vnos ustreznih podatkov in opisov. To pomožno besedilo lahko po vnosu vsebine izbrišete.

0	Splošne informacije	
0.1	Šifra projekta	V5-2546
0.2	Naziv projekta	Identifikacija ovir in predlogi oblikovanja podpornih mehanizmov za razvoj lastništva zaposlenih
0.3	Šifra vodje projekta	V5-2546 MSP Gonza
0.4	Ime in priimek vodje projekta	Tej Gonza
0.5	Ime in priimek osebe, ki je v RO zadolžena za podporo pri ravnanju z raziskovalnimi podatki	Kosta Juri
0.6	Interna pravila RO za ravnanje z raziskovalnimi podatki	
0.7	Verzija NRRP	1.0
1	Povzetek in opis raziskovalnih podatkov	
1.1	Ali boste pri projektu ponovno uporabili že obstoječe podatke predhodnih raziskav?	<input checked="" type="checkbox"/> Da <input type="checkbox"/> Ne Projekt bo ponovno uporabil javno dostopne sekundarne vire, zlasti znanstveno in strokovno literaturo, zakonodajna besedila, uradne obrazložitve predpisov, primerjalne opise tujih modelov lastništva zaposlenih ter javno dostopne informacije o dobrih praksah v tujini. Namen ponovne uporabe teh podatkov je priprava pregleda literature, primerjalne analize podpornih mehanizmov in oblikovanje analitičnega okvira za empirični del raziskave.
1.2	Katere vrste podatkov boste ustvarili oz. ponovno uporabili in v katerih formatih bodo shranjeni?	Ustvarjeni oziroma ponovno uporabljeni bodo naslednji podatki: <ul style="list-style-type: none"> • besedilni podatki: zapiski pregleda literature, analitični povzetki zakonodaje, intervjujski vodiči, prepisi intervjujev, delovni dokumenti; • številčni podatki: anketni odgovori, osnovne preglednice za analizo; • zvočni podatki: zvočni posnetki intervjujev, če bodo intervjuvanci v to privolili; • metapodatki: opis vzorca, datum izvedbe intervjuja, tip deležnika, verzije instrumentov. Predvideni formati: DOCX, PDF/A, XLSX, CSV, TXT, MP3/WAV. Za dolgoročno hrambo in ponovno uporabo bodo, kjer je mogoče, uporabljeni odprtejši in standardni formati (PDF/A, CSV, TXT).
1.3	Kakšen je namen ustvarjanja, zbiranja oz. ponovne uporabe podatkov in njihova povezava s cilji projekta?	Namen zbiranja in ponovne uporabe podatkov je identificirati glavne ovire za razvoj lastništva zaposlenih v Sloveniji ter oblikovati predloge podpornih mehanizmov. Sekundarni podatki omogočajo pregled tujih praks, pravnih rešitev in obstoječih raziskovalnih ugotovitev. Primarni podatki, zbrani z intervjuji in anketami med zaposlenimi, delodajalci in predstavniki finančnega sektorja, bodo omogočili vpogled v specifične pravne, finančne, organizacijske in kulturne ovire v slovenskem kontekstu. Podatki so neposredno povezani s cilji projekta, zlasti s pripravo priporočil za izboljšanje zakonodajnega, finančnega in podpornega okolja.
1.4	Kakšna je pričakovana velikost podatkov, ki jih nameravate ustvariti oz. ponovno uporabiti?	<input checked="" type="checkbox"/> 0–10 GB <input type="checkbox"/> 10–100 GB <input type="checkbox"/> 100–1000 GB <input type="checkbox"/> >1000 GB
2	Shranjevanje in varnostno kopiranje podatkov	

2.1	Kje bodo podatki med izvajanjem projekta shranjeni in varnostno kopirani?	Podatki bodo med izvajanjem projekta shranjeni na varovanih strežnikih raziskovalne organizacije oziroma v interni oblaki infrastrukture z omejenim dostopom za člane projektne skupine. Delovni dokumenti bodo hranjeni v mapah z nadzorovanim dostopom. Varnostne kopije bodo ustvarjene samodejno v skladu z internimi IT-pravili RO. Zvočni posnetki in prepisi intervjujev bodo hranjeni ločeno od identifikacijskih podatkov.
2.2	Kako boste izbrali podatke za dolgoročno hrambo?	Za dolgoročno hrambo bodo izbrani podatki, ki so potrebni za preverjanje raziskovalnih ugotovitev in morebitno ponovno uporabo: anonimizirani prepisi intervjujev, anonimizirane anketne baze, raziskovalni instrumenti, kodirni okvirji, metodološka dokumentacija in končne analitične preglednice. Zvočni posnetki in neposredno identifikacijski podatki se praviloma ne bodo hranili dolgoročno dlje, kot je potrebno za raziskovalne namene in skladnost z varstvom osebnih podatkov.
2.3	Ali bodo podatki shranjeni v zaupanja vrednem repozitoriju?	<input checked="" type="checkbox"/> Da <input type="checkbox"/> Ne Podatki, primerni za odprto ali omejeno deljenje, bodo po zaključku projekta deponirani v ustreznem repozitoriju, predvidoma v Arhivu družboslovnih podatkov (ADP) ali institucionalnem repozitoriju raziskovalne organizacije, odvisno od končne narave podatkov in pogojev dostopa. Če popolna odprta objava ne bo mogoča zaradi varstva osebnih podatkov, bodo objavljeni vsaj metapodatki in spremljajoča dokumentacija.
3.	Zagotovitev podatkov na način FAIR	
3.1	Zagotavljanje najdljivosti podatkov (F)	
3.1.1	Ali bodo podatki označeni s trajnim identifikatorjem (PID)?	<input checked="" type="checkbox"/> Da <input type="checkbox"/> Ne Podatki oziroma vsaj podatkovni zapis v repozitoriju bodo po oddaji v repozitorij označeni s trajnim identifikatorjem (npr. DOI ali Handle), če to omogoča izbrani repozitorij.
3.1.2	Kateri metapodatki bodo ustvarjeni in kateri metapodatkovni standardi bodo pri tem upoštevani?	Ustvarjeni bodo osnovni opisni metapodatki: naslov zbirke, avtorji, projekt, opis vsebine, datum nastanka, vrsta podatkov, način zbiranja, vzorec, jezik, pogoji dostopa, omejitve ponovne uporabe. Uporabljeni bodo metapodatkovni standardi, ki jih podpira izbrani repozitorij; pri družboslovnih podatkih bo upoštevana praksa ADP/DDI, če bo ta repozitorij uporabljen.
3.1.3	Ali bodo metapodatki vsebovali ključne besede za izboljšanje najdljivosti in	<input checked="" type="checkbox"/> Da <input type="checkbox"/> Ne

	možnosti ponovne uporabe?	Uporabljene bodo ključne besede, kot so: lastništvo zaposlenih, employee ownership, ESOP, EOT, worker buyout, lastnško nasledstvo, podporni mehanizmi, financiranje odkupov s strani zaposlenih, podporno okolje.
3.2	Zagotavljanje dostopnosti podatkov (A)	
3.2.1	Ali bodo vsi podatki odprto dostopni?	<input type="checkbox"/> Da <input checked="" type="checkbox"/> Ne Vsi podatki ne bodo mogli biti v celoti odprto dostopni zaradi varstva osebnih podatkov in zaupnosti odgovorov intervjuvancev. Odprto bodo dostopni predvsem metodološki instrumenti, opis podatkov, anonimizirani agregati in tisti anonimizirani podatki, pri katerih ne bo tveganja ponovne identifikacije.
3.2.2	Kdaj bodo podatki odprto dostopni in za koliko časa?	Podatki, ki bodo primerni za odprti dostop, bodo dostopni najpozneje ob zaključku projekta oziroma ob objavi rezultatov, ki se nanje opirajo. Če bo potreben embargo zaradi priprave objav, bo ta časovno omejen. Metapodatki bodo dostopni trajno.
3.2.3	Na kakšen način bo v primeru omejitev pri uporabi omogočen dostop do podatkov med izvajanjem projekta in po njegovem zaključku?	Dostop do omejeno dostopnih podatkov bo mogoč na podlagi odobritve raziskovalne organizacije oziroma pod pogoji izbranega repozitorija. Po potrebi bo za dostop potrebna izjava o uporabi podatkov v raziskovalne namene.
3.2.4	Ali bo za dostop do podatkov oz. njihovo branje potrebna dodatna dokumentacija oz. informacija o ustrezni programski opremi?	<input checked="" type="checkbox"/> Da <input type="checkbox"/> Ne Podatkom bodo priloženi opis metodologije, intervjujski vodiči, vprašalniki, kodirni okvirji in datoteka README.
3.3	Zagotavljanje interoperabilnosti podatkov (I)	
3.3.1	Katere geslovnike oz. šifrate boste uporabili pri pripravi podatkov in metapodatkov?	Kjer bo to smiselno, bodo uporabljeni standardni družboslovni opisi spremenljivk in enotni opisi kategorij deležnikov (npr. zaposleni, delodajalci, finančni sektor). Za ključne pojme bodo uporabljeni tudi angleški ekvivalenti zaradi primerjalne uporabnosti.
3.3.2	Ali boste primorani uporabiti manj poznane ali	<input checked="" type="checkbox"/> Da <input type="checkbox"/> Ne

	lastne geslovnike oz. šifrante?	Za nekatere vsebinsko specifične kategorije (npr. vrste ovir za razvoj lastništva zaposlenih, vrste podpornih mehanizmov) bo projekt uporabljal lasten analitični kodirni okvir, ki bo dokumentiran in priložen podatkom.
3.4	Zagotavljanje ponovne uporabe podatkov (R)	
3.4.1	Na kakšen način boste zagotovili dokumentacijo, potrebno za ponovno uporabo podatkov?	Priložena bo datoteka README z osnovnimi informacijami o podatkih, metodologiji, vzorcu, omejitvah in načinu interpretacije. Dodani bodo vprašalniki, intervjujski vodiči, opis analitičnih kategorij ter po potrebi pojasnila o anonimizaciji.
3.4.2	Ali bodo vaši podatki javno dostopni in licencirani z odprtima licencama CC BY oz. CC BY-SA, da bo s tem omogočena čim širša ponovna uporaba?	<input checked="" type="checkbox"/> Da <input type="checkbox"/> Ne Odprto dostopni podatki in dokumentacija bodo praviloma licencirani z eno od odprtih licenc, prednostno CC BY. Za podatke z omejitvami bo režim uporabe določen posebej.
3.4.3	Kakšne postopke zagotavljanja kakovosti podatkov boste uporabili?	Kakovost bo zagotavljana z notranjim pregledom raziskovalnih instrumentov, sprotnim preverjanjem konsistentnosti zapisov, standardizacijo poimenovanj datotek, pregledom transkriptov in nadzorom nad anonimizacijo. Pri anketnih in pregledničnih podatkih bodo izvedeni osnovni logični pregledi, preverjanje manjkajočih vrednosti in usklajenost kodiranja.
4.	Etični in pravni vidiki	
4.1	Ali obstajajo etična ali pravna vprašanja, ki bi lahko vplivala na deljenje podatkov?	<input checked="" type="checkbox"/> Da <input type="checkbox"/> Ne Projekt vključuje intervjuje in ankete med posamezniki, zato obstajajo vprašanja varstva osebnih podatkov, zaupnosti in informirane privolitve.
4.2	Ali boste med izvajanjem projekta obdelovali oz. hranili osebne podatke?	<input checked="" type="checkbox"/> Da <input type="checkbox"/> Ne Obdelovani bodo kontaktni podatki sodelujočih oseb in vsebina intervjujev oziroma anket. Zagotovljena bo skladnost z GDPR in ZVOP-2. Podatki bodo anonimizirani ali psevdonimizirani, identifikacijski podatki pa hranjeni ločeno.

4.3	Ali bodo med projektom ustvarjene oz. ponovno uporabljene posebne vrste osebnih podatkov?	<input type="checkbox"/> Da <input checked="" type="checkbox"/> Ne Ne, razen če bi se takšni podatki izjemoma pojavili v odgovorih; v tem primeru bodo iz transkriptov odstranjeni oziroma dodatno zaščiteni.
4.4	Kako boste uredili lastništvo podatkov in morebitne avtorske pravice na podatkih, ki jih boste ustvarili ali ponovno uporabili?	Lastnik raziskovalnih podatkov bo praviloma raziskovalna organizacija v skladu z internimi pravili in pogodbenimi obveznostmi projekta. Člani projektne skupine bodo imeli pravice uporabe za raziskovalne in objavne namene. Pri ponovno uporabljenih zunanjih virih bodo spoštovani pogoji izvirnih licenc in pravil citiranja.
5.	Drugi raziskovalni rezultati	
5.1	Ali boste poleg podatkov ustvarili ali ponovno uporabili tudi druge raziskovalne rezultate?	<input checked="" type="checkbox"/> Da <input type="checkbox"/> Ne Projekt bo poleg raziskovalnih podatkov ustvaril še: <ul style="list-style-type: none"> metodološki priročnik za intervjuje, analitične matrice in kodirne okvire, pregled zakonodajnega in institucionalnega okolja, primerjalni pregled mednarodnih dobrih praks, priporočila za oblikovanje podpornih mehanizmov. Ti rezultati bodo, kjer bo mogoče, deljeni skupaj z raziskovalnimi objavami oziroma v repozitoriju.
6.	Finančna sredstva	
6.1	Kakšni bodo stroški ravnanja s podatki in drugimi rezultati projekta po načelih FAIR in kako bodo kriti?	Stroški ravnanja s podatki bodo omejeni in bodo večinoma kriti iz rednih projektnih sredstev ter infrastrukture raziskovalne organizacije. Gre predvsem za stroške priprave, urejanja, anonimizacije, hrambe in morebitne oddaje podatkov v repozitorij.
6.2	Kdo bo odgovorna oseba za ravnanje z raziskovalnimi podatki pri projektu?	Kosta Juri

Uporabljeni viri:

- *Anotirana predloga načrta za ravnanje s raziskovalnimi podatki za projekte Obzorja Evropa.* CTK UL. Dostopno na: <https://dirrosdata.ctl.uni-lj.si/raziskovalni-podatki/nact-ravnanja-z-raziskovalnimi-podatki/>.
- Bezjak, Sonja (ur.) (2024). *Spoznaj FAIR: Priročnik o odprti znanosti v Sloveniji.* Univerza na Primorskem. Dostopno na: <https://www.hippocampus.si/ISBN/978-961-293-328-9.pdf>.

- *Horizon Europe Data management plan template*. Dostopno na: <https://www.openaire.eu/images/Guides/HORIZON EUROPE Data-Management-Plan-Template.pdf>.
- *NWO Template Data management plan*. Dostopno na: <https://www.nwo.nl/en/research-data-management>.

Verzija dokumenta: 1.0

Datum: 15. 10. 2024